

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Διδάσκοντας τους νέους φιλέλληνες

Σύμφωνα με τα επίσημα δεδομένα της κατάταξης της αμερικανικής Εταιρείας Σύγχρονων Γλωσσών, η ελληνική γλώσσα ανήκει στις γλώσσες με τη μικρότερη απήχηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των ΗΠΑ. Κατά συνέπεια, εξαιτίας του χαμηλού αριθμού φοιτητών, τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας κινδυνεύουν να αφαιρεθούν από κάποια προπτυχιακά προγράμματα σπουδών σε πανεπιστήμια που δεν διαθέτουν **τους απαραίτητους πόρους** να τα διατηρήσουν.

Όμως, παρά τις δυσοίωνες προβλέψεις πολλών για το μέλλον της ελληνικής γλώσσας στις ΗΠΑ, ο αριθμός των φοιτητών οι οποίοι ενδιαφέρονται για τα νέα ελληνικά είναι μεν μικρός, αλλά σταθερός και πολύ ποιοτικός. Όσοι και όσες αποφασίζουν να μάθουν ελληνικά, δείχνουν ουσιαστικό ενδιαφέρον για τη γλώσσα και τον πολιτισμό. Είναι άτομα με πολυσχιδή ενδιαφέροντα, ακαδημαϊκή προοπτική και κυρίως αγάπη για την Ελλάδα. Είναι οι νέοι φιλέλληνες!

Οι τάξεις των νέων ελληνικών αποτελούν ένα όμορφο μωσαϊκό από φοιτητές διαφόρων εθνικοτήτων, αλλά και φοιτητές ελληνικής καταγωγής («φοιτητές γλώσσας κληρονομιάς»). Ο πλούτος αυτός στο φοιτητικό σώμα **ενισχύει** τη γλωσσολογική και πολιτισμική διαφορετικότητα στις τάξεις. Κατά συνέπεια, οι τάξεις των ελληνικών είναι πολύ δυναμικές, γεμάτες ενέργεια και μετατρέπουν τη διδασκαλία των ελληνικών σε χαρά και δημιουργία. Απαιτούν επίσης ενημερωμένο εκπαιδευτικό προσωπικό που καλείται να αντιμετωπίσει τις καθημερινές προκλήσεις.

Οι προκλήσεις για τον εκπαιδευτικό είναι πολλές. Πώς θα γίνει το μάθημα των ελληνικών ελκυστικό σε φοιτητικό κοινό με τόσο διαφορετικά ενδιαφέροντα; Πώς θα ισορροπηθεί το γενικό σχέδιο του μαθήματος με τα εξειδικευμένα ενδιαφέροντα των φοιτητών; Επίσης, η έρευνα για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ξεκίνησε πρόσφατα, περίπου τα τελευταία 40 χρόνια, με αποτέλεσμα η απαραίτητη ενημέρωση για τις τελευταίες παιδαγωγικές μεθόδους διδασκαλίας γλωσσών να προέρχεται κυρίως από την έρευνα σε άλλες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, ασιατικές γλώσσες). Τέλος, η σύγχρονη διδασκαλία ελληνικών οφείλει να ακολουθεί όσο γίνεται τα επιτεύγματα της τεχνολογίας τα οποία προσφέρουν άπειρες δυνατότητες συνεργασιών.

Άπειρες είναι οι δραστηριότητες με τις οποίες μπορεί να εμπλουτιστεί η διδασκαλία των ελληνικών (δημιουργική γραφή, τέχνες και θέατρο, εθνογραφικά προγράμματα, εκπαιδευτικές εκδρομές κ.ά.) Κυρίως όμως, οι σημερινές **τεχνολογικές** εξελίξεις επιτρέπουν συνεργασίες που μέχρι πρότινος ήταν αδύνατες. Πρωτοβουλίες όπως η τηλε-συνεργασία μεταξύ αμερικανικών προγραμμάτων με

ελληνικούς φορείς (πανεπιστήμια, ινστιτούτα, δήμους κ.λπ.) διευρύνουν τις δυνατότητες διδασκαλίας και εκμάθησης της ελληνικής.

Στο χέρι μας είναι να συνεχίσουμε να διδάσκουμε στις επόμενες γενιές την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό. Για να διασφαλίσουμε την ύπαρξη αυτών των προγραμμάτων χρειάζεται η οικονομική (και όχι μόνο) αρωγή των ελληνικών κοινοτήτων της Αμερικής, αλλά και του ελληνικού κράτους. Στόχος μας είναι **να εδραιωθεί** η πεποίθηση στις εκάστοτε διοικήσεις των πανεπιστημίων ότι τα μαθήματα ελληνικών μπορεί να μην κερδίζουν σε αριθμούς όσον αφορά τους εγγεγραμμένους φοιτητές, αλλά αναμφίβολα παρέχουν υψηλής ποιότητας διδασκαλία. Μπορούμε να υποστηρίξουμε με αυτοπεποίθηση πως τα προγράμματα ελληνικής γλώσσας και ελληνικών σπουδών είναι τα μικρά «ελληνικά κοσμήματα» των αμερικανικών πανεπιστημίων.

Η κυρία Μαρία Καλιαμπού είναι Senior Lecturer στο Stavros Niarchos Foundation Center for Hellenic Studies του Πανεπιστημίου Γέιλ, πρώην πρόεδρος της ομάδας ελληνικών στο Αμερικανικό Συμβούλιο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών και πιστοποιημένη εξετάστρια ελληνικών του Ινστιτούτου Γλωσσών του αμερικανικού υπουργείου Αμύνης.

Πηγή: Μαρία Καλιαμπού, Εφημερίδα *Το Βήμα*, 21/08/2023 (διασκευή)
<https://www.tovima.gr/print/nees-epoxes/didaskontas-tous-neous-filellines/>

Α΄ ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Στις ερωτήσεις 01 έως και 10 να επιλέξετε **μία (1) μόνο από τις τέσσερις (4) δυνατές απαντήσεις**. Για κάθε ερώτηση που θα επιλέξετε τη σωστή απάντηση και μόνο αυτή, θα βαθμολογηθείτε **με δύο (2) μονάδες**.

01. Σύμφωνα με την αρθρογράφο, τα μαθήματα νέων ελληνικών στα πανεπιστήμια των ΗΠΑ:

- A. παρουσιάζουν χαμηλό αριθμό εγγραφόμενων φοιτητών/τριών.
- B. λαμβάνουν χρηματοδότηση από διαφορετικούς ιδιωτικούς φορείς.
- Γ. διδάσκονται ήδη από άρτια καταρτισμένο εκπαιδευτικό προσωπικό.
- Δ. επιλέγονται από φοιτητές/-τριες με ελλιπή φοίτηση και χαμηλές επιδόσεις.

02. Ποια πρόκληση αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν τα νέα ελληνικά;

- A. Την εκμάθηση των μητρικών γλωσσών των μαθητών/-τριών τους (γαλλικά, ασιατικές γλώσσες).
- B. Την ανανέωση της μεθοδολογίας στη διδασκαλία των γλωσσών.
- Γ. Την αντικατάσταση των ψηφιακών τεχνολογιών με διά ζώσης συνεργασίες.
- Δ. Την έλλειψη κινήτρων και ενδιαφερόντων από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

03. Για τα προγράμματα ελληνικών στα αμερικανικά πανεπιστήμια, η αρθρογράφος προτείνει:

- A. να υπάρξει σημαντική οικονομική ενίσχυση αποκλειστικά από τις ελληνικές κοινότητες.
- B. να αναπτυχθούν δεσμοί μεταξύ των πανεπιστημίων και των πολιτιστικών συλλόγων.
- Γ. να επιδιωχθεί η εγγραφή περισσότερων φοιτητών/-τριών στις τάξεις των νέων ελληνικών.
- Δ. να ενισχυθούν οι ελληνικές κοινότητες και να αναγνωριστεί η ποιότητα των ελληνικών σπουδών.

04. Η φράση «τους απαραίτητους πόρους» στην περίοδο «τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας κινδυνεύουν να αφαιρεθούν ... σε πανεπιστήμια που δεν διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους να τα διατηρήσουν» ισοδυναμεί με τη διατύπωση:

- A. τις αναγκαίες γνωριμίες
- B. τα απαραίτητα τεχνολογικά μέσα
- Γ. τα απαραίτητα οικονομικά μέσα
- Δ. τον απαραίτητο εξοπλισμό

05. Ποιο από τα παρακάτω ρήματα είναι αντώνυμο του ρήματος «ενισχύει»;

- A. απομακρύνει
- B. απαξιοί
- Γ. ισχυροποιεί
- Δ. αποδυναμώνει

06. Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια με το επίθετο «τεχνολογικές»;

- A. τοκετός
- B. ρήση
- Γ. παράλογος
- Δ. λέσχη

07. Ποιο από τα παρακάτω ρήματα είναι συνώνυμο του ρήματος «να εδραιωθεί» στην περίοδο «Στόχος μας είναι να εδραιωθεί η πεποίθηση στις εκάστοτε διοικήσεις των πανεπιστημίων»;

- A. να ενισχυθεί
- B. να αποκρυσταλλωθεί
- Γ. να προβληθεί
- Δ. να χρησιμοποιηθεί

08. Η υπογραμμισμένη πρόταση στην περίοδο «ο αριθμός των φοιτητών οι οποίοι ενδιαφέρονται για τα νέα ελληνικά είναι μεν μικρός, αλλά σταθερός και πολύ ποιοτικός» είναι:

- A. βουλευτική
- B. επιρρηματική αναφορική
- Γ. πλάγια ερωτηματική
- Δ. επιθετική αναφορική

09. Η πρόταση «να ακολουθεί» στην περίοδο «Τέλος, η σύγχρονη διδασκαλία ελληνικών οφείλει να ακολουθεί όσο γίνεται τα επιτεύγματα της τεχνολογίας» είναι:

- A. δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική
- B. δευτερεύουσα ονοματική βουλευτική
- Γ. δευτερεύουσα ονοματική αναφορική
- Δ. δευτερεύουσα επιρρηματική τελική

10. Ποια από τις ακόλουθες γενικές είναι γενική υποκειμενική;

- A. η ύπαρξη των προγραμμάτων
  - B. το μέλλον της ελληνικής γλώσσας
  - Γ. τα μαθήματα ελληνικών
  - Δ. φοιτητές ελληνικής καταγωγής
-

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Είναι το Instagram το «νέο» Facebook;

Για τη μεγάλη μάζα το Instagram συνιστά μια τεράστια ευκαιρία αυτοέκθεσης, ωραιοποίησης και παρακολούθησης της ζωής των άλλων, πληρώνοντας το τίμημα της θέασης διαφημίσεων. Τα φίλτρα που εξιδανικεύουν προσθέτοντας στιλ, η δυνατότητα προσωπικού μηνύματος, οι Ιστορίες εσχάτως, δημιουργούν τις προϋποθέσεις κατασκευής μιας φανταστικής επικράτειας, ενός ιδανικού σκηνικού εικονικής πραγματικότητας απ' το οποίο έχουν αφαιρεθεί η βρομιά, η δυσκολία, η πολιτική. Στο Instagram όλα γυαλίζουν. Ακόμα και το πιο ταπεινό αντικείμενο μπορεί τώρα να γίνει αξιοσημείωτο. Στο Instagram παρακολουθούμε ως ηδονοθήρες τη ζωή σε συνθήκες έλλειψης βαρύτητας.

Αν πριν από λίγα χρόνια έμπαινες στο Facebook με το **πρόσχημα** της εύρεσης συμμαθητών απ' το γυμνάσιο, σήμερα στο Instagram μπαίνεις απροσημάτιστα, γιατί πλέον είναι νορμάλ να εποπτεύεις τους άλλους και να εκτίθεται διαρκώς σ' αυτούς. Κάποιος θα αναρωτηθεί γιατί αυτό είναι πρόβλημα. Δεν έχουμε άραγε όλοι την ανάγκη και το δικαίωμα να ξεφεύγουμε απ' τα περιοριστικά δεσμά της πραγματικότητας σε εναλλακτικούς κόσμους όπου κυριαρχούν η ευκολία, η ομορφιά, η μαγεία, το ευ ζην; Ομολογώ ότι το Instagram πετυχαίνει τον στόχο αυτό με εκπληκτική ακρίβεια. Εδώ έχουμε να κάνουμε με μια ριζική αποθέωση της φωτογένειας του καλού. Υπάρχει κάτι το αυθεντικά ακαταμάχητο που σε κάνει να θες να ανοίξεις την εφαρμογή, να δεις τι ανεβάζουν αυτοί που ακολουθείς και ποιοι πάτησαν like στις δικές σου φωτογραφίες. Όσο πιο καλά καδραρισμένη είναι η εικόνα σου, όσο πιο ευκρινής η φωτογραφία σου τόσο μεγαλύτερη η στιγμιαία επιβράβευσή σου.

Στο Instagram ανταλλάσσεις στη στιγμή αξία με εικόνες. Το κεφάλαιο, το νόμισμα είναι οι εικόνες. Στο εικονοκλαστικό αυτό χρηματιστήριο, πλούσιοι είναι οι διάσημοι με τα χιλιάδες likes και φτωχοί όσοι συμβιβάζονται με κάποιες δεκάδες. Υπάρχει κάτι το αυθεντικά σουρεαλιστικό σ' αυτή την ιστορία. Ανταλλάσσουμε μαζικά τις εικόνες μας, ακόμα και τις πολύ προσωπικές, με αντάλλαγμα δημόσιες φιλοφρονήσεις. Επιζητούμε την προσοχή των άλλων επιδεικνύοντας τις εμπειρίες μας,

για να νιώσουμε ότι υπάρχουμε, την ίδια στιγμή που στα μάτια μας οι άλλοι γίνονται κι εκείνοι τεχνητές εικόνες. Η προσοχή των άλλων γίνεται το ελιξίριο, το ανακουφιστικό φάρμακο κατά της ασημαντότητας. Το Instagram είναι μια υπερβατική τεχνολογική λύση όλων των προβλημάτων μας. Είναι, επιτέλους, η πανάκεια που αναζητούσαμε. Σκηνοθετούμε τους εαυτούς μας για να μοιάσουν σε ιδεατές εικόνες που έχουμε στο μυαλό μας. Ζούμε εικονικά το όνειρο μιας ζωής που θα θέλαμε να έχουμε. Και κάποιοι από εμάς γινόμαστε οι μικροδιασημότητες που πάντα επιθυμούσαμε. Μπορεί τελικά να μην είναι τόσο σκανδαλώδες αυτό. Το σίγουρο είναι ότι στον κόσμο του Instagram έχει πάντα ειρήνη. Είναι οι ατέλειωτες γιορτές της **ευτοπίας**. Ακόμα και η κακοκαιρία είναι κάτι το θετικό, μια αύρα δραματικότητας και θεατρικότητας. Η τέχνη κερδίζει κατά κράτος και σώζει ζωές. Η θετικότητα αναδεικνύεται σε ύψιστη αξία της εποχής.

Πηγή: Μανώλης Ανδριωτάκης, Εφημερίδα *Η Καθημερινή*, 19/09/2016 (διασκευή)

<https://www.kathimerini.gr/life/technology/875471/einai-to-instagram-to-neo-facebook/>

Β΄ ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Στις ερωτήσεις 11 έως και 20 να επιλέξετε **μία (1) μόνο από τις πέντε (5) δυνατές απαντήσεις**. Για κάθε ερώτηση που θα επιλέξετε τη σωστή απάντηση και μόνο αυτή, θα βαθμολογηθείτε **με τρεις (3) μονάδες**.

11. Ο συντάκτης του κειμένου εκφράζει την άποψη ότι στο Instagram:

- A. ψυχαγωγούμαστε αλλά και ενημερωνόμαστε για την πολιτική επικαιρότητα.
- B. γινόμαστε πιο κοινωνικοί/-ές, καθώς υπάρχει δυνατότητα προσωπικού μηνύματος.
- Γ. πληρώνουμε για διαφημίσεις που παρέχονται σε υψηλές τιμές.
- Δ. απολαμβάνουμε εικόνες της καθημερινής ζωής σε κανονικές συνθήκες.
- E. εκθέτουμε τη ζωή μας με ελκυστικό τρόπο, αποκομμένο από την πραγματικότητα.

12. Σύμφωνα με τον συντάκτη του κειμένου, το Instagram:

- A. δυσχεραίνει την τεχνολογική επίλυση πολλών προβλημάτων.
- B. θεραπεύει τα αρνητικά χαρακτηριστικά των ασήμαντων ανθρώπων.
- Γ. βασίζεται στην ανάγκη μας για προσοχή και δημοτικότητα.
- Δ. προωθεί την ειρήνη και τη δημιουργικότητα στη ζωή μας.
- E. είναι ένας φιλικός στο περιβάλλον τρόπος επικοινωνίας.

13. Ποιο είναι το νόημα του αποσπάσματος «Στο Instagram έχει πάντα ειρήνη. Είναι ατέλειωτες οι γιορτές της ευτοπίας»;

- A. Η διαφορετικότητα έχει αξία, γιατί η καταγωγή δεν παίζει ρόλο.
- B. Οι αναρτήσεις γίνονται με φιλική διάθεση χωρίς συγκρούσεις.
- Γ. Προβάλλονται ρεαλιστικές εικόνες για έναν ειρηνικό κόσμο.
- Δ. Παρουσιάζονται με θετικό τρόπο ακόμα και δύσκολες καταστάσεις.
- E. Αναρτώνται αποκλειστικά εικόνες από γιορτές σε διάφορα μέρη του κόσμου.

14. Ποιο από τα παρακάτω ουσιαστικά είναι συνώνυμο της λέξης «πρόσχημα» στην πρόταση «Αν πριν από λίγα χρόνια έμπαινες στο Facebook με το πρόσχημα της εύρεσης συμμαθητών»:

- A. το αίτημα
- B. την πρόφαση
- Γ. την αντίφαση
- Δ. το εγχείρημα
- E. την απόφαση

15. Ποιο από τα παρακάτω ουσιαστικά είναι το αντώνυμο της λέξης «ευτοπία» στη φράση «Είναι οι ατέλειωτες γιορτές της ευτοπίας»;

- A. δυστοπία
- B. κοινοτοπία
- Γ. ατοπία
- Δ. δυσαρμονία
- E. ευδαιμονία

16. Η λέξη «ηδονοθήρες» είναι:

- A. κτητικό σύνθετο
- B. παρατακτικό σύνθετο
- Γ. αντικειμενικό σύνθετο
- Δ. προσδιοριστικό σύνθετο
- E. υποκειμενικό σύνθετο

17. Η πρόταση «γιατί αυτό είναι πρόβλημα» στην περίοδο «Κάποιος θα αναρωτηθεί γιατί αυτό είναι πρόβλημα» είναι:

- A. αιτιολογική
- B. πλάγια ερωτηματική
- Γ. ειδική
- Δ. αναφορική επιρρηματική
- E. ευθεία ερώτηση

18. Το ρήμα «πάτησαν» είναι:

- A. ενεργητικής φωνής, α' συζυγίας, μέσης διάθεσης
- B. ενεργητικής φωνής, β' συζυγίας, παθητικής διάθεσης
- Γ. ενεργητικής φωνής, α' συζυγίας, ουδέτερης διάθεσης
- Δ. παθητικής φωνής, β' συζυγίας, ενεργητικής διάθεσης
- E. ενεργητικής φωνής, β' συζυγίας, ενεργητικής διάθεσης

19. Στην πρόταση «Ζούμε εικονικά το όνειρο μιας ζωής» η γενική «μιας ζωής» είναι:

- A. υποκειμενική
- B. κτητική
- Γ. αντικειμενική
- Δ. αξίας
- E. διαιρετική

20. Η φράση «κατά κράτος» στην πρόταση «Η τέχνη κερδίζει κατά κράτος και σώζει ζωές» δηλώνει:

- A. συμφωνία
- B. αναφορά
- Γ. τρόπο
- Δ. τόπο
- E. εναντίωση

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΛΥΚΕΙΑ 2025

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Απαντήσεις

Α΄ Ομάδα			Β΄ Ομάδα	
1	A		11	E
2	B		12	Γ
3	Δ		13	Δ
4	Γ		14	B
5	Δ		15	A
6	Δ		16	Γ
7	A		17	B
8	Δ		18	E
9	B		19	Γ
10	A		20	Γ